

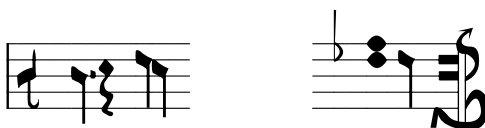
Zoslanie sv. Ducha

Stichiry **4. hlasu** na utierni sviatku

bulharského rospevu

Pramene: VS.

Stichiry na Chválach Päťdesiatnice bulharského rospevu predstavujú sviatočný stichirový nápev 4. hlasu, ktorý má paralely v kekragariu a doxastikách. Vzorom melódie sú pravdepodobne stichiry na Pánovo narodenie. Zápis melódie vo VS má bežný kľúč a predznamenanie:

1.

РѢ - - - СЛА - - НА - А ДѢ - НЕ - СЪ,

ВН - ДѢ - ША ВЪ - СИ ІА - ЗЫ - ЦЫ ВО ГРА - - - ДѢ ДА - - - ВЪ - - ДО - ВѢ,

Ѣ - - - - ГАДА ДУХЪ СО - НИ - ДѢ СТЫ, ВО Ш - ГНЕ - НЫ ІА - ЗЫ - ЦЕХЪ,

ІА - КО - ЖЕ ЛУ - КА БО - ГО - - - ГАДА - НЫ НА - ПИ - СА,

РѢ - - - - ЧЕ БО СО - БРА - НЫ ОУ - ЧЕ - НИ - КО ХР - ТО - ВЪ,

БЫ ШЪ, ІА - КО НО - СИ - МЪ ДЫ - - - ХА - НИ - - Ю БѢ - НЪ,

Н - - - - СПО - - - НИ ДО, Н - ДѢ - ЖЕ БА - ХЪ СѢ - ДА - ЦЕ,

Н ВЪ - СИ НА - ЧА - - - ША ГАДА - ГО - - АДА - ТИ,

СТРА - - - НЫ - МИ ГАДА - ГО - АЫ, СТРА - - - НЫ - МИ ОУ - ЧЕ - НИ - НИ,

СТРА - НЫ - МИ ПО - ВЕ - АЕ - НИ - НИ, СВА - ТЫ - А ТРО - НИ - - - ЦА.

2.

ДѢ СВѢ - - ТЫ БѢ ОУ-БО ПРН-НО НІ Є НІ БД- -ДЕ,

НИ НА-ЧН- НА- Є, НИ- - -ЖЕ ПРЄ- - ТА- А,

НО ПРН- - -НО СЪ Ш- ЦЄ НІ СЪ СЫ-НО СО-ЧН-НЄ НІ СО-ЧН-ЛА- -Є,

ЖН- -ВО НІ ЖН- -ВО- -ТВО- -РА,

СВѢ НІ СВѢ-ТА ПО-ДА- -ТЕ,

СА- -МО-БАА-ГНІ НІ НІ- -СТО- - -НИ БѢ- -ГО- -СТЫ- НА,

НІ - - -ЖЕ Ш-ЦЪ ПО-НА-БА-Є- СА, НІ СЪЗ ПРЄ-САА-ЛА-Є- -СА,

НІ Ш ВЪ- СѢ ЗНА- -Є- -СА

Є- - -Є-ДН- НА СН- -ЛА, НІ Є-ДН-НО СЪ-ЧЄ- ТА- -НІ- -Є

Є-ДН-НО ПО-КЛО-НЄ-НІ-Є, СВѢ-ТЫ-А ТРО- Н- - -ЦА.

3.

ДѢ СВЯ-ТЫ СВѢТЪ И ЖИ-ВО,

ЖИ-ВЫ И - - -СТО-НИ МЫ- -АЕ- -НЫ,

ДѢ ПРЕ- - -МЪ-РО-ТИ, ДѢ РА-З-МА,

БЛА- -ГИ ПРА-ВЫ МЫ- -АЕ- -НЫ,

О- - - -БЛА- - -ДА-А О-ЦА-ЦА-А ПРЕ-ГРЕ-ШЕ-НИ- -А, ѿ

БО- -ГЪ И БО- -ГО- ТВО-РА-И,

Ѿ- - - -ГЕНЬ Ѿ О-ЦА И СХО-ДА,

ГЛА-ГО-ЛА ДѢ-А РЪ- - -ДѢ-ЛА- - -А ДА-РЫ,

И - - - -ЖЕ ПРО-РО-ЦЫ ВЪ-СН И БО-ЖЕ- -ВЕ-НЫ-И А- ПО- ТО- ЛЫ

СЪ МЪ- -ЧЕ- -НИ- - -КН ВѢ- -ЧА- -ША-СА,

СТ҃ОА - -НО СЛЫ-ША- -НІ - - Е,   СТ҃ОА - -НО ВН- ДЕ- -НІ - - Е,

О-Г҃Е ѠА-ДІ-АА-А` ВО ПО-ДА-А-НІИ ДА- - - -ОБЗ.

Štruktúra textu všetkých troch stichír je približne rovnaká, čo dobre rešpektuje znamenná melódia aj novobyzantská tradícia. Bulharský rospev rieši spev týchto textov jednoduchou iteratívnou melódiou, ktorá je navyše aplikovaná na text mimoriadne voľne. To naznačuje, že zostavovateľ melódie netušil o štruktúrnych pravidelnostiach textu a iba ukladal pružný iteratívny nápev na cirkevnoslovanské textové frázy podľa vlastného odhadu. Nápev nezodpovedá štruktúre textu a ani po melodickej stránke neprináša nič nové oproti melódii roždestvenských stichír.¹ Naopak, použité formuly sú tu často porušené nie veľmi citlivým skracovaním.

Text stichír zrejme nemá nič spoločné s bulharskou tradíciou, početné zvukné jery alebo ich náhrada otvorenými samohláskami jednoznačne radí text k ruskej chomonickéj redakcii, ktorá sa používala aj na ruténskom území v znamenných spevoch. Na základe toho usudzujeme, že ide o text prenesený z notovaného alebo neumového irmologionu znamennej tradície, na ktorý sa v ruténskom prostredí aplikovala bulharská melódia vianočných stichír.² Potreba pokryť dlhší text viedla k zacykleniu prvých dvoch formúl a nápev tým dostal iteratívny charakter.

Záver:

Bulharský nápev stichír Päťdesiatnice v uvedenej podobe patrí k menej vydareným a potreboval by výraznejšie úpravy v súbehu textu a melódie. Samotný text stichír je však príliš zložito štruktúrovaný na to, aby sa dal prijateľným spôsobom spievať na iteratívny nápev. Vhodnejšie teda bude, zvlášť v našom prostredí, použiť znamennú melódiu.

¹ Melódia najkratšej z roždestvenských stichír je pravdepodobne pravzorom, podľa ktorého až sekundárne vznikol tento nápev stichír Päťdesiatnice.

² Rovnako zrejme vznikol nápev doxastík.